

Průvodce žádostí o příspěvek na bydlení

2.8.2023 - | DTest

Co je příspěvek na bydlení

Příspěvek na bydlení je vedle přídavku na dítě, rodičovského příspěvku, porodného a pohřebného jednou z pěti dávek státní sociální podpory. Jak už plyne ze samotného názvu dávky, stát jejím prostřednictvím přispívá domácnostem s nízkými příjmy na náklady na bydlení. Zároveň dávkou usiluje mimo jiné o dočasné řešení finanční tísně domácností způsobené zvyšujícími se náklady na bydlení a o předcházení situacím, kdy se z důvodu nečekané životní situace domácnosti dostávají do ohrožení chudobou.

Kdo může žádat

O příspěvek na bydlení může žádat vlastník bytu, nájemce, podnájemce celého bytu či osoba, která byt užívá na základě služebnosti (věcné břemeno). V letošním roce stejně jako v roce předcházejícím může nárok vzniknout také vlastníku stavby pro individuální či rodinnou rekreaci. Podmínkou pro přiznání dávky je skutečnost, že 30 % příjmů domácnosti nestačí k pokrytí nákladů na bydlení, přičemž stejná část příjmů domácností nesmí převyšovat příslušné normativní náklady na bydlení stanovené zákonem. Domácností rozumíme všechny osoby, které společně byt užívají. Pro posouzení žádosti se dokládá výše příjmů a nákladů na bydlení za předchozí kalendářní čtvrtletí. Nárok na výplatu dávky vzniká dnem podání žádosti a lze ho uplatnit i zpětně, ovšem nejvýše za období tří měsíců od podání žádosti. Nárok je v současné době nutné prokazovat doložením skutečných nákladů na bydlení a dosažených příjmů pouze dvakrát ročně, přičemž příspěvek bude vyplácen po období šesti měsíců. Povinně se dokládají náklady na bydlení a příjmy rodiny za 1. a 3. kalendářní čtvrtletí.

Náklady na bydlení a normativní náklady na bydlení

Náklady na bydlení se liší v závislosti na právním důvodu užívání bytu. U nájemního či podnájemního bydlení zahrneme do nákladů na bydlení především nájemné. V ostatních případech, například u vlastního bydlení, jsou náklady stanovené zákonem v závislosti na počtu osob v domácnosti. V obou případech je do nákladů na bydlení nutné započítat také náklady související s užíváním bytu. Těmi jsou zejména náklady za dodávku elektřiny, plynu, tepla, vodné a stočné, náklady spojené s užíváním společných prostor domu (provoz výtahu, úklid a osvětlení společných prostor aj.) či s odvozem komunálního odpadu.

Normativní náklady na bydlení vyjadřují zákonem stanovenou částku, jež má odpovídat průměrným nákladům na bydlení v obcích dle jejich velikosti. Tato částka slouží jako referenční hodnota pro výpočty, jimiž se zjišťuje existence nároku na příspěvek na bydlení a jeho výše.

Příklad: Paní Věra je seniorka, která pobírá starobní důchod, je rozvedená a žije sama v nájemním

bytě v Ústí nad Labem. Její důchod v předcházejícím čtvrtletí činil v průměru 15 653 Kč měsíčně, žádný další příjem ani dávky nepobírá. Měsíčně platí nájemné ve výši 7500 Kč a 3500 Kč za služby související s užíváním bytu.

- Nejprve vypočteme 30 % z příjmu domácnosti. Paní Věra bydlí sama, započteme tedy pouze její příjem, v jejím případě se jedná o starobní důchod. $15\,653 \times 0,3 = 4695,90$ Kč. Výslednou částku porovnáme s náklady na bydlení.
- Celkové náklady na bydlení činí 11 000 Kč (7500 + 3500).
- Náklady na bydlení (11 000 Kč) jsou vyšší než 30 % příjmů (4695,90 Kč). První podmínka pro přiznání nároku je splněna.
- Nyní porovnáme částku odpovídající 30 % příjmů s normativními náklady na bydlení.
- Ústí nad Labem má podle posledního sčítání nad 90 tisíc obyvatel. V případě paní Věry činí dle výše uvedené tabulky normativní náklady na bydlení 15 597 Kč.
- Částka odpovídající 30 % příjmů (4695,90 Kč) je nižší než normativní náklady na bydlení (15 597 Kč). Tím je splněna i druhá podmínka pro přiznání nároku na dávku příspěvku na bydlení.

Docházíme k závěru, že paní Věra má nárok na příspěvek na bydlení. U paní Věry jsou zároveň skutečné náklady na bydlení nižší než normativní náklady na bydlení, pro následující výpočet výše příspěvku proto budeme vycházet ze skutečných nákladů na bydlení. V opačném případě bychom vycházeli z normativních nákladů na bydlení. Výše příspěvku, který náleží paní Věře, pak odpovídá rozdílu mezi skutečnými náklady na bydlení a částkou odpovídající 30 % jejího příjmu.

Vyjádřeno číselně: $11\,000 - 4695,90 = 6304,10$ Kč. Výše dávky se zaokrouhluje na celé koruny nahoru.

Paní Věra má nárok na příspěvek na bydlení ve výši 6305 Kč.

Jak zažádat o příspěvek

Správu systému státní sociální podpory, tedy i dávek příspěvku na bydlení, má na starost Ministerstvo práce a sociálních věcí. Ministerstvo dávky přiděluje a distribuuje prostřednictvím poboček Úřadu práce. Tomu je rovněž nutné žádost o příspěvek na bydlení adresovat. Žádost je možné podat online s využitím identity občana, osobně nebo na podatelnu příslušného kontaktního pracoviště Úřadu práce, poštou, e-mailem podepsaným zaručeným elektronickým podpisem nebo datovou zprávou. Žádost se podává na stanoveném formuláři a je možné ji podat i prostřednictvím jiné osoby. Pokud je při podání žádosti užita identita občana, musí jít identitou občana prokázat osoba žadatele.

Nebojte se o příspěvek požádat

Formulář pro vyplnění žádosti je v elektronické podobě dostupný na webových stránkách Ministerstva práce a sociálních věcí. Žádost má celkem sedm částí. Její vyplnění není tak komplikované, jak se zdá, a například s pomocí rodinného příslušníka by nemělo působit větší potíže. V první části označené písmenem „A“ žadatel vyplní své identifikační a kontaktní údaje a svůj vztah k užívanému bytu. V další části je nutné uvést osoby, které v bytě bydlí, nejčastěji manžela či partnera a nezaopatřené děti. V částech pod písmenem „C“ a „D“ je nutné vyplnit období, za které má být příspěvek přiznán, resp. jakým způsobem má dojít k výplatě dávky. Pátou část budou žadatelé vyplňovat pouze v případě, že se u některé z osob, která má být zahrnuta do společné domácnosti, liší adresa skutečného a trvalého bydliště. Oddíl označený písmenem „F“ zase bude žadatel vyplňovat, pouze pokud některá z uvedených osob nemá bydliště v České republice. V poslední části už stačí jen vyplnit datum a žádost podepsat.

Žádost je dále nutné doplnit o dokumenty, které potvrzují informace v ní uvedené. Přiložit je třeba zejména doklady totožnosti, skutečné příjmy členů domácnosti za předcházející čtvrtletí, výši skutečných nákladů na bydlení za totéž období, včetně plateb záloh za energie a jiné služby, v případě nájemního bydlení také nájemní smlouvu a u nezaopatřených dětí, které dovršily 15 let, potvrzení o studiu.

Od podání žádosti o státní podporu ve formě příspěvku na bydlení stále odrazuje především společenské stigma. Dle odhadů příspěvek na bydlení pobírá výrazně méně domácností, než by na něj mělo nárok. V případě, že čtenář na základě našeho průvodce dojde k závěru, že by jemu nebo jeho blízkým mohl být přiznán příspěvek na bydlení, neměl by s žádostí otálet. Zraněná pýcha je totiž menším rizikem než dlouhodobé živoření, které se v důsledku podepisuje na duševním i tělesném zdraví, či než riziko výpovědi z nájmu, nebo dokonce dluhové spirály.

- Normativní náklady na bydlení u nájemního či podnájemního bydlení
- Normativní náklady v ostatních případech (byty vlastníků, družstevní byty aj.)

Vyčíslené s navýšením pro rok 2023.

Měsíční náklady na bydlení.

počet osob v domácnosti Praha a Brno		obce s alespoň 70 000 obyvateli	obce do 69 999 obyvatel
jedna nebo dvě	18 129 Kč	15 597 Kč	15 137 Kč
tři	20 812 Kč	17 500 Kč	16 899 Kč
čtyři a více	24 995 Kč	21 002 Kč	20 277 Kč

Vyčíslené s navýšením pro rok 2023.

počet osob v domácnosti měsíční náklady na bydlení

jedna nebo dvě	10 932 Kč
tři	13 561 Kč
čtyři a více	16 368 Kč

<https://www.dtest.cz/clanek-10332/pruvodce-zadosti-o-prispevek-na-bydleni>